

Feri Lainšček, Namesto koga roža cveti

1. Poimenuj nastopajoče osebe v danem odlomku.

2. Določi temo odlomka.

3. Kateri motivi v odlomku še posebej izstopajo?

- a) ljubezen
- b) hrepenenje
- c) žrtvovanje
- d) sovraštvo
- e) maščevanje
- f) ljubosumje
- g) resnica
- h) razočaranje
- i) _____

4. Določi pripovedovalca.

5. Kako si razlagaš naslov romana?

6. V treh povedih povzemi dogajanje v odlomku.

7. Iza pride do Halgata – ko pride k njemu, mu pove, da je prišla zaradi tega, kar ji je “rekel”. Kaj meniš, kaj je mislila s tem?

8. Dogajanje v romanu teče na dveh ravneh: eno teče v Lacki romi, drugo v Mestu. Povej, ali so spodaj naštetе besede bližje dogajanju v Mestu ali v Lacki romi, zatem pojasni, zakaj si se odločil-a za takšno razvrstitev.

Tereza, igranje violine, nesreča, šola, pogubna ljubezen, samota, strašna vila, žalost, umori, kupovanje, špekulacije, kraje, črnogledost, brezcilnost, fatalizem

Dogajanje v Lacki romi	
Mesto	

Pojasnilo:

9. Kje je vrh dogajanja v danem odlomku?

10. Kaj meniš, simbolizira bela violina, ki jo Halgato dobi od očeta Mariške?

(Pomoč: napoveduje smrt vsakršnih idealov, spremlja Mariškin bivanjski razdor, ranjeni ciganski pogled, v njej je nakopičena žalost, ki jo Halgato prodaja za Pištijevo šolanje v Mestu, saj nobena žalost nima višje cene od ciganske žalosti.)

11. V odlomku najdi zahtevane slogovne značilnosti in jih zapiši v tabelo.

<i>Prevladujoči slogovni postopki</i>	
<i>Pripovedovanje</i>	
<i>Izpovedovanje</i>	
<i>Dvogovor</i>	

12. Poišči jezikovne značilnosti v odlomku (dialektizmi, dialog, stopnjevanje, ekspresivne besede, ponavljanja, hiperbole, prostaški izrazi; simboli, poetičnost, pesniške podobe; tujke ...).

13. Kakšno vlogo ima po tvojem mnenju v odlomku dialog?

14. Kako Halgato razlaga različnost/drugačnost svoje rase ob stiku oz. srečanju z neciganskim? Razloži s pomočjo odlomka.

15. Kakšen je Halgato do Ize? In kakšno krivdo nosi Iza? Razloži.

16. Predvidi nadaljevanje zgodbe.

17. V nadaljevanju Halgato želi, da Iza na sodišču prizna svojo krivdo, da bi tako rešil Pišto, vendar pa ga na poti do sodišča premami Izina lepota in jo posili. S tem doživi novo boleost, ki jo čuti kot kazen in breme. Pojasni.

18. Literarne osebe čas dogajanja doživljajo povsem drugače, kot mineva zgodovinski čas. Kako ga doživlja Halgato? (Poskusi razbrati iz odlomka.)

19. Kako sprejema Halgato mesto in življenje v njem? Je to kraj smrti ali kraj upanja? Pojasni svojo izbiro.

Dodatne naloge:

1. Predstavi Halgata, kot ga vidiš v prebranem odlomku.
2. Komentiraj konec romana.
3. Drugačnost v Halgatovih očeh. Razloži, kako sprejema drugačnost Halgato (primerjaj na ravni kraja: Mesto, Lacki roma, Velika vejs ... in z vidika Halgatovega sprejemanja le-te).
4. Napiši razmišljanje o sprejemanju Ciganov oz. Romov včasih in danes. (Razmisli, kakšne možnosti vključevanja v družbo so imeli včasih, kako je s tem danes. S kakšnimi dejavnostmi so se ukvarjali včasih, s čim se ukvarjajo danes; možnosti zaposlovanja ...).
5. Pripravi reportažo o Romih/Ciganih in svoj prispevek predstavi sošolcem.
6. Človek-posameznik-človeštvo; poišči korelacije med danimi pojmi v celotnem besedilu (s pomočjo povzetka romana) in v odlomku.
7. Tragičnost v romanu Namesto koga roža cveti.
8. Primerjaj Halgata in Pištija.